

i det Tilfælde, at noget saadant indtræder, at ty til Voldgift, hvor man ikke kan løse Uenigheden ad diplomatisk Vej. Det er ikke andet, end hvad der staar i en Mængde Traktater og vil komme til at staa i flere og flere. Ogsaa der kunde man jo sige, at en saadan Bestemmelse ikke staar i Forbindelse med Traktaterne, naar disse dreje sig om Handel, Søfart, litterær og kunstnerisk Ejendomsret o. s. v. Jeg tror imidlertid, at det er rigtigt at faa denne Bestemmelse ind paa alle saadanne Steder. Jeg har derfor udtrykt mig saaledes i Betænkningen. At en saadan Bestemmelse kunde muligvis aabne en lettere Vej til Udvæjning af de Vanskeligheder, der maatte opstaa. Jeg har nævnt, at der findes saadanne Bestemmelser i internationale Traktater. Det er mig ikke bekendt, at de findes i nogen Lov, men efter mit Kendskab til, jeg kan gerne citere mit Studium af dette Emne, føler jeg mig forvisset om, at en saadan Bestemmelse om international Voldgift meget godt kan staa i en Lov. At den kan staa i en Grundlov, er der ikke Tvivl om. Ifølge Grundlovens § 18 kan Kongen erklære Krig, og det gælder Statsoverhovedet i alle Lande, men denne Ret er dog indskrænket, i Amerika ved Senatets Samtykke, Frankrig ved Nationalforsamlingens, i Svejts ved Forbundsforamlingens, og i Tjsserdommet Tyskland ved Forbundsraadets. Der kunde da heller ikke være noget i Vejen for, at der stod, at Krigserklæring ikke naatte ste, uden at man havde forsøgt en anden, mindelig Løsning, deriblandt ogsaa international Voldgift. Men kan en saadan Bestemmelse staa i en Grundlov, kan den ogsaa staa i en Lov. Jeg har ikke villet stille det som Vindringsforslag, fordi jeg vilde om at kunne faa det vedtaget, og det er mig nok at faa Vejledning til at hente Opmærksomheden derpaa og at rette en Opfordring til den høje Regering om at forsøge Voldgift, naar en saadan Tvistighed ikke kan løses ad almindelig Vej. Det gælder nemlig om, at Uretten, hvis der er et Uret, ikke bliver staaende, og det er jo herom, Stridighederne dreje sig. Her er to Parter: Den danske Regering og en anden overens Stats Regering. Hver for sig siger, at han har Ret, men begge ere enige om, at der maa være begaaet en Uretfærd-

dig hed. Hvem er det da, det paahviler at afgøre Sagen? Da der ikke findes nogen Domstol, som Staterne anerkende, er der jo ingen anden end Tredjemand, der kan afgøre det. Naender jeg meget godt den Betragtning, som gør sig gældende — maaste endnu mest i Diplomatiets —, at man skal hellere vente, og at navnlig den lille Stat skal tage sig i Agt. Deri er jeg aldeles uenig med den ærede Ordfører. Netop for de smaa Stater er det onsteligst at betragte den Vej, jeg foreslaar, og netop her er der et Tilfælde, hvor de smaa Stater kunne gaa i Spidsen, naar det gælder en mindelig Afgørelse. Den ærede Ordfører sagde, at det var betænkeligt for en lille Stat, med mindre Tilfældet maatte ligge gunstigt for. Det er noget, som forundrer mig i højeste Grad. Det er en politisk Moral eller — for at tale med Kant — en moralsk Politik, som har overrasket mig. Jeg mener, at vi skulle sørge for at indføre den samme Moral i internationale Forhold som i nationale og private Forhold. I private Forhold ere vi Borgere i Staten nødte til at underkaste os Domstolene, naar vor Modpart indtævner os, det er Forfælden i saa Henseende mellem os og Staterne. Men jeg gad vide, hvorledes man vilde tænke om en Mand, som vilde sige: Jeg er uenig med min Nabo, jeg ved, at der er begaaet en Uretfærdighed, men jeg vil ikke lade den afgøre, den skal staa og forpæste Lusten, Forholdet, mellem os og maaste en videre Omkreds. Min Modpart vil have Voldgift, jeg siger nej, jeg vil ingen Voldgift have. Hvis jeg har Uret, saa gøres der Uret mod min Nabo, og denne Uret kan faa betænkelige Følger. — Jeg skal nævne en Sag, som har været for her i Rigsdagen for 5—6 Aar siden, det er den saakaldte Butterfieldske Sag, den dansk-amerikanske Voldgiftsag. Det gjaldt et Erstatningskrav, hvorved den amerikanske Stat havde stillet sig paa vedkommende Erstatningskravers Side. Den amerikanske Stat var altsaa saa at sige hans Sagfører. Denne Sag skrev sig fra 1854. Der blev ikke alene forlangt Erstatning, men Renter og Renters Rente. Men den danske Regering vilde stadig lade det staa, vilde tie Sagen ihjel. Hvis Voldgiftsdommen var gaaet Danmark imod, vilde det være blevet et ganske overordentlig stort Beløb, som